

Svoju históriu majú národy a štáty, obyvatelia všetkých kontinentov Zeme, planéty, na ktorej žijeme. Svoju históriu však majú aj modré oceány, ktorých celková rozloha je väčšia ako plocha všetkých súší.

Preto sa o Zemi neraz hovorí ako o modrej planéte.

Spoznáme nielen prvú dažďovú kvapku, ktorá dopadla do takmer 3 miliardy starého sopečného popola, stuhnutého na pevnú horninu, ale aj názory ľudí na vodu od praveku až dodnes. Ich úctu k vode a vieru v jej zázračné vlastnosti. Dozvieme sa, že súčasné oceány nie sú stále, ale že sa ustavične vyvíjajú. Pohybujú sa na jednotlivých litosférických platniach, z ktorých pozostáva naša Zem. Dôsledkom pohybu platní a s nimi oceánskeho dna sú aj katastrofické procesy – zemetrasenia, cunami a sopečná činnosť, ktoré si takmer každoročne vyžadujú v rôznych častiach sveta nejeden ľudský život a spôsobujú obrovské materiálne škody. Takisto sa dozvieme o tropických búrkach, o zničujúcej sile hurikánov a tajfúnov, ktoré sa rodia nad tropickými vodami a nelútostne udierajú na prilahlé kontinenty.

Spoznáme aj odvážnych mužov – prvých moreplavcov a objaviteľov. Ich predchodcami boli často iba legendárni hrdinovia alebo starovekí bohovia Mezopotámie či Egypta. Dozvieme sa, ako Indický oceán vytlačil z mapy sveta prehistorický oceán Tethys, ako Atlantický oceán oddelil Severnú a Južnú Ameriku od Európy a Afriky a ako Tichý oceán a deje prebiehajúce na jeho dne vytvorili pri jeho okrajoch Ohňový prstenec plný prírodných katastrof.

Na dnách morí a oceánov sa ukladali sypké sedimenty, ktoré časom stuhli na tvrdý kameň. Ten sa neraz stal dôležitým stavebným materiálom a dodnes tvorí fasády budov, ktoré skrášľujú ulice a námestia na celom svete.

Široká škála prírodných procesov prebiehajúcich v dnešných oceánoch a ich súvislosť s osudmi ľudskej spoločnosti, o ktorých informuje táto kniha, ju zaraďujú k moderným dielam literatúry faktu.

ISBN 978-80-224-1730-3

Linea Edizioni

ÚVOD	9
------------	---

1 VODA DÁVNO STRATENÁ	13
-----------------------------	----

1.1 VODA DÁVNO STRATENÁ V LEGENDÁCH	14
---	----

Dažďová kráľovná – Dážď spred 2,7 miliardy rokov – Od nezodpovedaných otázok k legendám – Apsú a Tiamat – Čo sa deje v delte rieky – Svet podľa Nuna – Od prvotného kameňa k Svetovému vrchu – Tento svet nie je prvý ani posledný – Na počiatku bola bezodná priepasť – Tohu-va-bohu – Zem a voda od antiky do stredoveku – Putovanie za nebeským oceánom – Biblia, proroci a apokryfy o nebeskej vode – Vraciame sa na Zem

1.2 VODA A SFÉRA DUCHOVNA	42
---------------------------------	----

Majú skaly dušu? – Indiáni, Inuiti a vodní duchovia – Vodní duchovia Afriky – Matka voda – Kúzla šamanov a voda – Morské príšery – Miesto vody v šintoizme – Voda v hinduizme – Ganga, rieka viery – Kam dopadol elixír nesmrteľnosti – Od Váránasí po najväčšiu deltu na svete – Ostatné sväté toky – Kde sa očisťuje Ganga – Hlboká úcta k vode v zoroastrizme – Čistota a znečistenie – Postavenie vody v judaizme – Rituálna čistota – Voda v kresťanstve – Zázraky späté s vodou – Islam a voda – Prameň Zamzam – Sväté studne a posvätné pramene – Ekologický sikhizmus

1.3 VODA DÁVNO STRATENÁ V SKUTOČNOSTI	80
---	----

Učení duchovní o počiatkoch – Vek Zeme podľa biskupa Jamesa Usshera – Izotopy olova, meteorit Canyon Diablo a vek Zeme – Odkiaľ sa vzala voda? – Voda z nebies – Zo zasľúbenej zeme do ríše Háda – Boli to časy Pyriflegetónu? – Zirkón z Jack Hills – Dažďové oblaky spred 4,4 miliardy rokov? – Spoznajme prvé oceánske dno – Náš prvý spoločný predok sa volal LUCA – Môžu za to sinice? – Zázrak fotosyntézy – Hľadá sa zlodej kyslíka – Nájdeme najstarší superkontinent a superoceán? – Opäť v Transvaale – Časy Kenorlandu – Strapec hrozna Rodinie

2 PANTA RHEI	113
---------------------------	------------

2.1 VŠETKO PLYNIE	114
--------------------------------	------------

Ako bolo na počiatku – Čo skrýva Múzeum Plantin-Moretus – Keď sa veda mieša s bujnou fantáziou – Stvorenie podľa Snidera-Pellegriniho – Otec kontinentálneho driftu – Vznik kontinentov a oceánov – Navštívenka rodu *Glossopteris* – Rovnaké vyhynuté plazy na rôznych kontinentoch – Zdvorilé odmietnutie, ale aj nevyberavá kritika – Ľady sa pohli, teória driftu sa presadzuje – Stavebnica z litosférických platní – Čo prezradí uhol pohľadu?

2.2 TU RAZ BUDE MORE	138
-----------------------------------	------------

Afarský trojuholník – Zem žije v cykloch – Budúce more si robí miesto – Východoafrický rift – Prví hominidi žili na dne budúceho mora – Kto bol prvý predchodca človeka? – Červené more sa predstavuje – Riftové moria neraz vysychajú – Moreplavci z 3. tisícročia pred n. l. – Ako sa začal exodus – Červené, či Trstinové more? – Stále živá otázka prechodu cez Červené more

3 SVETOVÝ OCEÁN	165
------------------------------	------------

Sedem morí – Svetový oceán je plný soli

3.1 TETHYS ZOMRELA, NECH ŽIJE INDIK	171
--	------------

Keď ešte Indického oceánu nebolo – Navštívenka oceánu – Kadial' plávala Indická platňa – Ako sa zrážajú kontinenty – Čo sa deje na mieste stretu platní? – More na vrchole Everestu – Kráľovná Južného mora – Stále živé tradície – Ničivé Vianočné cunami – Nezávislý Bangladéš, dôsledok cyklónu Bhola – Bája Lemúria – Lemúria očami ezoterikov – Tamiľský Kumari Kandam – Čo odkrylo Vianočné cunami – Oceán málo známych pláží – Jeruzalemský kameň – Cidkijova jaskyňa, či Šalamúnove lomy? – Prvý architekt faraóna – Numulitové vápence z okolia Gízy – Beloba pyramíd – Mare nostrum – Časy soľnej krízy – Potomstvo Tethys na kontinentoch – Kameň z východného konca Álp – Cisársky kameň a tie druhé – Zvyšné deti Tethys – Od Plínia Staršieho k H. G. Wellsovi – Niekoľko dátumov na záver

3.2 TROJEDINÝ ATLANTIK	229
-------------------------------------	------------

Navštívenka oceánu – Atlasovo more – Výpravy do neznáma – Plavba svätého Brendana – Portugalský oceán? – Sféry vplyvu koncom 15. sto-

ročia – Z lona Pangey sa rodí Atlantik – Trojjediný oceán – Keď ešte Severného Atlantiku nebolo – Celkom obyčajný pazúrik – Spoznávame oceánske dno – Čo zistila Vema – Stredoaatlantický chrbát pod hladinou – Cesta Atlantiku k zrelosti – Výnimočný Island – Most medzi kontinentmi – Ostrovy zrodené z ohňa – Platónova Atlantída: legenda či skutočnosť? – Natúfska kultúra verzus civilizácia Atlantídy – Bádateľia na krátke meče – Kolumbova Niña spoznáva Huracána – Na počiatku stojí tropická vlna – Aký si, hurikán? – Najkrutejší zabijak – Najväčšia technická katastrofa v USA – Od lofotského malstrømu po Old Sow – Pláže snov a odlišná skutočnosť – Niekoľko dátumov na záver

3.3 STARNÚCI PACIFIK 288

Ako oceán dostal meno – Moreplavci pred nášho letopočtu – Pacifik lemujú hlbokomorské priekopy – Ako pracuje požierač oceánov – Valdivijské zemetrasenie 1960 – Ničivé cunami, škaredá tvár podsúvania – Sopečné deti podsúvania – Múmie obetovaných detí – Stredoamerické brehy Pacifiku – Čo sa dialo pri pobreží Severnej Ameriky – Najznámejší tektonický zlom na svete – Premeny Beringovho mora – Kde sa vzali Indiáni? – Čarokrásna Kamčatka – Od horských démonov do Doliny gejzírov – Kruto skúšané pobrežie Sanriku – Čo na to Fudži? – Smrtonosné tajfúny – Božský vietor – Štyri moria starovekej Číny – Od Boninských ostrovov k Iwodžime – Kde je Pacifik najhlbší – Hlbina Challenger – Podoby Mikronézie – Obrovitý trojuholník Polynézie – Pri brehoch Nového Zélandu – Dopravník na dne oceánu – Ako dopravník fungoval – Púť Pacifikom sa končí – Prečo má Tichomorie Ohňový prstenec? – Niekoľko dátumov na záver

ZÁVER 354